

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ „ЕКОНОМСКО-ГЕОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ И ПРОМЕНИ ВО СВЕТОТ И РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА” ЗА СТУДЕНТИТЕ НА ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП ОД ПРОФЕСОР Д-Р РИСТЕ ТЕМЈАНОВСКИ И ПРОФЕСОР Д-Р АЛЕКСАНДАР СТОЈМИЛОВ

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 1202-69/8 од 11.3.2016 донесена на 114. редовна седница на Наставно-научниот совет на Економски факултет, одржана на 10.3.2016 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- редовен проф. д-р Ристо Фотов, Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип;
- вонреден професор д-р Никола Димитров, Факултет за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип,

за изготвување на извештај - рецензија на приложениот ракопис „ЕКОНОМСКО-ГЕОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ И ПРОМЕНИ ВО СВЕТОТ И РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА” од проф. д-р Ристе Темјановски и проф. д-р Александар Стојмилов. По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Економски факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот „ЕКОНОМСКО-ГЕОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ И ПРОМЕНИ ВО СВЕТОТ И РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА” од проф. д-р Ристе Темјановски и проф. д-р Александар Стојмилов, наменет за студентите и професорите на Економски факултет и Факултетот за туризам и бизнис логистика на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип е конципиран и пишуван според потребите за сеопфатно дополнување на литературата на студентите од економските, географските и останатите науки, кои имаат интерес да ги следат глобалните текови и процеси, но и да создадат јасна слика од делувањето на општествено-економските случувања во просторот. Ракописот кој им е доставен на рецензентите претставува целосно опфатена стручна граѓа чија главна цел е да даде основа за разбирање и совладување на теоретските и актуелни случувања и диспропорции на светското стопанство и економските ресурси и потенцијали во Македонија. Диспаратот во стопанската развиеност се претвори во еден од најкрупните проблеми на развојот на современиот свет, па оттука и нагласениот интерес за истражување на територијалната разместеност на одредени важни ресурси, вклучувајќи го и човечкиот, производствената структура на одделни земји и региони, дистрибутивните канали од производствените до потрошувачките центри итн., кои имаат доминантно место во меѓународните прометни текови.

Податоци за обемот на ракописот: Ракописот со наслов „ЕКОНОМСКО-ГЕОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ И ПРОМЕНИ ВО СВЕТОТ И РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА” е наменет за издавање во вид на е-публикација, претставен на вкупно 533 страници текстуален материјал, надополнет со слики, графикони и картографски прикази. Трудот е пишуван во Б5 формат со нормален проред, употребен е фронт Arial и со големина на буквите 11. Ракописот е подготвен според стандардна стручно-научна методологија, а обемот на трудот и неговата содржина ги задоволува одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитетот „Гоце Делчев” во Штип. Ракописот по обемот и содржината ги задоволува критериумите за стручна монографија

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: учебник, скрипта, практикум или друго наставно помагало што ја третира оваа проблематика на УГД и на останатите академски институции во Република Македонија досега не е објавена. Трудот според содржината и начинот на разработка претставува дело во кое на оригинален начин се претставуваат прашањата за современите општествено-економски процеси, демографски состојби, светски економски движења и регионални групации, како и економско-географската проблематика на Македонија. Во оваа монографија се опфатени историски и современите економски и географски случувања во светот и земјата, обработени и презентирани како резултат од повеќегодишното наставно и научно искуство на авторите стекнато низ истражувачките процеси и изведувањето на универзитетската настава. При пишувањето се користени најнови резултати од економската, географската наука и сродните дисциплини на неа.

Краток опис на содржината: Ракописот на монографијата е напишан на едноставен и разбирлив стил со јасна стручна терминологија, прифатлив за студентите и стручната научна јавност.

Материјата е конципирана во неколку поглавја и тоа:

Концепцијата на книгата е современо базирана, со соодветна поврзаност на современите и актуелни состојби на стопанските движења во светот, со цел на што поедноставен начин и низ практични примери, студентите да можат без тешкотии да ја совладаат оваа материја. Во книгата се разработени историскиот развој на економската географија, разместеноста на одделни суровини и производи, како и современите текови на капиталот. Во монографијата видно место заземаат и состојбите во Република Македонија од економски, просторно-географски, демографски аспект. Со овој труд се настојува да се истакне и потребата за објективна научна анализа на економско-географските прашања, особено прифатени и применливи во научните истражувања на бројни економисти и нобеловци во светот. Дадена е критичка анализа и оценка за последиците од актуелните случувања во непланско и деградирачко искористување на одредени суровини и нивната рефлексивна врз глобалните економски текови.

Во првиот дел се опфатени тринаесет поглавја кои се однесуваат на економско-географските процеси и промени во духот на глобалните предизвици, на економска реалност, нејзиното значење, актуелност и место во глобалниот бизнис. Прашањето за светскиот пазар и светската економија спаѓа во редот на најважните прашања на економската наука. Ова прашање особено дојде до израз со развојот на меѓусебната размена на стока, сообраќајот, комуникациите, со што националните економии меѓусебно почнале да функционираат како сложен економски организам. Како што условите на производство и нивото на економскиот развој се различни од една земја до друга, така различно се развивале и економските модели и политики за оптимално вклопување на светскиот пазар. Тие се однесуваат во прв ред на разместувањето на производните сили, на промените на нивната структура, на разместувањето на производните односи и нивното влијание врз промените на економската политика не само во одделни земји, туку во светски размери. Така, од една страна имаме длабоко имплементирани врски и односи во тој правец, додека на друга страна одредени национални економии кои далеку отстапуваат од современите економски текови и кои можат да „сонуваат“ за фаќање чекор со развиениот свет, создаваат различен „економски пејзаж“ на развиеност и технолошка совршеност. Понатаму авторот дава еволутивен развој и дефинирање на економската географија како важна научна дисциплина. Се осврнува на позначајните периоди, правци и школи кои влијаеле на детерминирањето на економско-географската проблематика, како и поврзаноста на економската географија со сродни економски и останати дисциплини. Тој ја дефинира економската географија како научна дисциплина која се занимава со просторната организација и дистрибуција на економските активности (производство, транспорт, комуникација и потрошувачка), начинот на користење на светските ресурси, како и просторната структура и анализа на светската економија и економските региони.

Во вториот дел од книгата преку девет поглавја авторите продолжуваат со современите просторно-економски анализи за состојбите во Република Македонија,

стручно елаборирајќи ги економските дејности и гранки и нивната распределба по одредени региони и локалитети. Прикажани се демографските, земјоделските, индустриските, сообраќајните и туристичките вредности низ една историска и сегашна проекција. Со овој труд се настојува да се истакне и потребата за објективна научна анализа на економско-географските прашања, особено прифатени и применливи во научните истражувања на бројни економисти и нобеловци во светот. Дадена е критичка анализа и оценка за последиците од актуелните случувања во непланско и деградирачко искористување на одредени суровини и нивната рефлексивност врз глобалните економски текови.

Во изготвувањето на книгата **„ЕКОНОМСКО-ГЕОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ И ПРОМЕНИ ВО СВЕТОТ И РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“** е консултирана широка литература, од најразлични области: економска историја (појавата на локационите фактори и нивна компарација со современите модели за разместеност на индустријата), демографијата (за разместеноста и бројната состојба за најважниот ресурс - човекот), просторната економија, меѓународната економија, економика на индустријата, економика на сообраќајот, економика на одделни регионални групации и алијанси, политичката економија (глобалните и политичко-економски влијанија), како и долгогодишното искуство на авторите во истражувањето, наставата по предметите Економска географија, Општа стопанска географија, Посебна стопанска географија и Географија на Република Македонија со единствена цел изворно и компетентно презентирање на материјата.

ЗАКЛУЧОК

Материјата обработена во ракописот под наслов **„ЕКОНОМСКО-ГЕОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ И ПРОМЕНИ ВО СВЕТОТ И РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“** претставува современа аналитичка монографија која е **систематски и логички подредена** на современ начин и во дваесет и две глави (тематски целини) се прикажани карактеристиките, значењето и актуелноста на економско-географски процеси и промени во светот и Република Македонија. Материјата е презентираниот на еден јасен, студиозен, стручно-методолошки пристап и низ практични примери. Поради ваквиот стил и модел на презентираниот материјал студентите ќе можат без тешкотија да ја совладаат оваа материја. Трудот е поткрепен со бројни податоци, документарни табеларни прегледи и графикони, како основа на анализите, истражувањата и констатациите по клучните прашања содржани во трудот. Тие, исто така, претставуваат аргументација и одговор на бројните прашања за улогата, значењето и перспективата на глобалните процеси и промени во одделни делови во светот и Република Македонија.

Трудот заслужува внимание поради неговата актуелност и стручно-методолошка аналитичност, кој може да се оцени како современ, целисходен и исцрпен според широчината на опфатот на спроведените истражувања и информации. Сметаме дека оваа монографија ќе даде значаен придонес во академската и стручната јавност, ќе им овозможи на студентите, професорите и сите заинтересирани истражувачи од економските, географските и сродни научни дисциплини да се стекнат со потребните информации и знаења за оваа комплексна проблематика и затоа со особено задоволство препорачуваме да биде објавена.

Врз основа на изнесеното, имаме особена чест на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Штип да му предложиме оваа монографија со наслов **„ЕКОНОМСКО-ГЕОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ И ПРОМЕНИ ВО СВЕТОТ И РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“** од авторите проф. д-р Ристе Темјановски и проф. д-р Александар Стојмилов да биде одобрена за издавање во електронска форма.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Ред. проф. д-р Ристо Фотов, с.р.
Вон. проф. д-р Никола Димитров, с.р.